

DAVORINKA DEŽELA (1890–1969), učiteljica, šolska nadzornica



Davorinka Dežela (1890–1969), učiteljica, šolska nadzornica.

Rodila se je 8. novembra 1890 v Idriji. Maturirala je 2. julija 1910 na ljubljanskem ženskem učiteljišču. Obvladala je daktilografijo, od jezikov pa nemščino in francoščino. Strokovni izpit je opravila 25. aprila 1914. Od 15. decembra 1910 do 23. julija 1911 je službovala v Predvdoru, od 15. novembra

1911 do 5. avgusta 1916 v Idriji, v šolskem letu 1920/21 (1. oktober 1920–30. september 1921) na Ledinah. V tem šol. letu so razsajale ošpice, odkrili pa so tudi nalezljivo očesno bolezen, tj. trahom. Po navodilih zdravnika je zdravila šolske otroke.¹

Od 1. oktobra 1921 do 30. septembra 1923 je spet učila v Idriji. Tam je bila večkrat delegatka učiteljskega društva za idrijski okraj na skupščinah Zveze slovanskih učiteljskih društev. Pod fašizmom je bila odpuščena. Postala je kontraktualna (pogodbena) učiteljica v Dolenjem Logatcu, kjer je ostala do upokojitve.

Bila je odbornica v Logaškem učiteljskem društvu. Na izrednem občnem zboru, 4. januarja 1930, je predavala o Fleretovi »Naši prvi knjigi«. Opisala je razlike med staro in novo metodo poučevanja, ki jo je sama preizkusila.²

Med drugo svetovno vojno so jo Nemci 14. septembra 1944 zaprli in poslali v internacijo. Od tam se je vrnila 16. maja 1945. Zelo podrobno je opisala dogodke na šoli med vojno; med drugim tudi, da sta bili »pohištvo in oprema poškodovani in deloma izropani«.³

**) Dijaškojanstvo in pridruženost! N. št. 8692/28 - P. št. 5762/18.*



Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev

USLUŽBENSKI LIST

I. Ime in priimek uslužbenca *Davorinka Deželova - Martinova*

II. Rojstne dne *osmega* meseca *novembra* ¹⁸/₁₉ *devetdesetega* leta* (n. v. k.)
v kraju *Idrija*, sreza *Idrija*, oblasti *Julijska Benecija*

III. Narodnost *slovenska*, vera *rim. kat.*, pristojnost *Dol. Logatec **

Položaj v državni službi, kategorija in skupina, mesto službovanja**
kontraktualna učiteljica v Dol. Logatcu
Skalua učiteljica, T. Kal. 3. skp. - Dol. Logatec;
VIII. skp.
" " VII. skp. - Dolnji Logatec.

Zapis iz Uslužbeneskega lista Davorinke Dežela. (Arhiv Republike Slovenije, AS 231 Ministrstvo za prosveto, personalne mape, šk. 7)

Ko je bila še v internaciji, jo je SNOS imenoval za šolsko nadzornico na Vrhniki. Tam je nastopila 25. maja 1945, vendar je zaradi slabega zdravja zaprosila za svoje prejšnje službeno mesto. V vrhniški šolski kroniki ni podatka, če je kdaj obiskala šolo. V Dolenji Logatec se je tako vrnila 1. julija 1945. Tam je poučevala v prvem, leta 1947 pa v drugem razredu. Vodila je učiteljsko knjižnico in pisala šolsko kroniko. Leta 1947 je na roditeljskem sestanku predavala o disciplini in sodelovanju šole in doma, na učiteljski konferenci, 9. januarja, pa o osnutku ustave. Tega leta je postala šolska upraviteljica.⁴

Njena učenka Ana Jenko - Štrausova Nuška je o njej zapisala: »Kljub strogosti smo jo imeli radi, saj nas je naučila mnogo otroških pesmi.«⁵

V Logatcu je bila načelnica telovadnega društva Sokol.

Mile Pavlin je v uvodu k svoji knjigi zapisal: »V začetku 60. let prejšnjega stoletja se je sistematičnega zapisovanja medvojnega dogajanja na Logaškem lotila učiteljica Davorinka Dežela. Njen rokopis je obsegal več kot 300 strani in delo je bilo že skoraj dokončano, ko jo je prehitela smrt.«⁶ Živela je na Brodu št. 7. Umrla je 22. maja 1969.

Opombe:

- 1 110 let osnovne šole Ledine. Ljubljana, 1993, str. 19.
- 2 Logaško učiteljsko društvo. Učiteljski tovariš 1929/30, (16. 1.), št. 22, str. 4.
- 3 Slovenski šolski muzej, dokumentacijska zbirka, mapa šole Dolenji Logatec.
- 4 Arhiv republike Slovenije, AS 372, Osnovna šola Dolenji Logatec. Zapisniki lokalnih konferenc 1940-1948.
- 5 Ana Jenko: Moji spomini na logaško šolo. Logaške novice 1996, marec, str. 4.
- 6 Mile Pavlin: Knjigi na pot. Zgodovina NOB na Logaškem. Logatec, 2015, str. 7.